

Kvæg, Planter, Økologi

Høst af tørkeskadede kornafgrøder til helsæd og muligheder for efterfølgende foderafgrøder

Helsæd af tørkeskadede kornafgrøder skal ske når tørstofindholdet er ca. 35 pct. Mulighederne for såning af efterfølgende foderafgrøde afhænger af, hvorvidt arealet er anmeldt med forskellige former for efterafgrøder samt driftstype.

Viden om

I tørkeskadede kornafgrøder til helsæd er det den del af marken, der bidrager mest til udbyttet, som bestemmer høsttidspunktet. Stopper væksten på grund af tørke, før det optimale tidspunkt, høstes marken, og der etableres evt. en grønafrøde. Afgrøden høstes så vidt muligt med 35 pct. tørstof i vårbyghelsæd og 40 pct. tørstof i hvedehelsæd. Afgrøden finsnittedes så kort som muligt. Vær omhyggelig med indlægning og komprimering af afgrøden i tynde lag i stak eller silo.

Er tørstofindholdet i afgrøden til den høje side, eller er afgrøden meget uens moden, tilsættes evt. et ensileringsmiddel i form af heterofermentative mælkesyrebakterier for at forbedre ensilagens stabilitet under opfodring.

Efterafgrøder efter ikke-planlagte helsædsafgrøder

Efter kornafgrøder høstet som helsæd, som ikke er udlagt med græs, kan der etableres en efterafgrøde af italiensk rajgræs eller en blanding af vårbyg eller rug med italiensk rajgræs. Såning af efterafgrøde er kun aktuel, hvis der er tilstrækkelig fugt i jorden til at sikre fremspiring og vækst. Efterafgrøderne sås ikke senere end 25. juli – herefter falder udbyttet betydeligt. Ved såning midt i juli har udbyttet i forsøg været 2.000-4.000 foderenheder pr. ha ved høst i begyndelsen af oktober.

Der sås 30 kg italiensk rajgræs pr. ha eller en blanding af 120 kg vårbyg pr. ha og 20 kg italiensk rajgræs pr. ha. Til slæt vælges en diploid sort af italiensk rajgræs. Kvælstofnormen til grønafgrøden efter helsæd er normen for udlæg efter helsæd høstet inden 1. august, dvs. 133-141 kg N pr. ha alt efter jordtype. Der sprøjtes mod fritfluer, når græsset har et blad.

Hvis kornafgrøden høstes, og der etableres ny afgrøde før 25. juli, kan det få indflydelse på afgrøderotationskravet, GLM7, som kontrolleres via satellit i 2023. Her kan hovedafgrøden blive ændret til den nye afgrøde i kontrollen.

Eksempler på udnyttelse af efterafgrøder til foder

Spørgsmål 1: Kan italiensk rajgræs eller en blanding af vårbyg med italiensk rajgræs, sået efter en helsædsafgrøde, gødes, udnyttes og samtidig anvendes som pligtig-, husdyr- eller målrettet efterafgrøde eller som græsudlæg på 230 kg N kvægbrug? Se svar i tabel 1.

Tabel 1.

Svar	Er arterne ok?	Krav til etableringstidspunkt	Kan der gødes?	Kan efterafgrøden udnyttes til slæt/afgræsning?	Må efterafgrøden blive høstet?
Pligtig/husdyr/målrettet efterafgrøder	Ja	Senest 1. august	Nej	Ja, så længe dækningsgraden overholdes	Nej
Græsudlæg på kvægundtagelsesbrug	Kun hvis der anvendes ital. rajgræs uden korn, da det skal bestå af rent græs				

Spørgsmål 2: Kan der isås italiensk rajgræs med en skiveskærs-såmaskine i en etableret græsefterafgrøde, og må den gødskes, og udnyttes og stadig tælle som hhv. pligtig-, husdyr- eller målrettet efterafgrøde eller som 80 pct. græsudlæg på kvægundtagelsesbrug? Se svar i tabel 2.

Tabel 2.

Svar	Er arterne ok?	Krav til etableringstidspunkt	Kan der gødskes?	Kan efterafgrøden udnyttes til slæt/afgræsning?
Pligtig/husdyr/målrettet efterafgrøder	Ja	Senest 1. august	Nej, pga. lukkeperioden for kunstgødning	Ja, så længe dækningsgraden overholdes
Græsudlæg på kvægundtagelsesbrug	Ja	Senest 1. august	Ja, hvis udlægget har en kvote	Ja, så længe dækningsgraden overholdes

På kvægundtagelsesbrug er det muligt at oplyse Landbrugsstyrelsen skriftligt om mangler i plantedækket (80 pct.-kravet) inden en evt. kontrol. Reglerne fremgår af [Vejledningen om regler for anvendelse af kvægundtagelsen](#).

Spørgsmål 3: Kan der isås rug med en skiveskærs-såmaskine i et etableret græsudlæg efter høst af majs i september-oktober for at høste grønrug til foråret inden såning af majs? Se svar i tabel 3.

Tabel 3.

Svar	Kan der isås rug??	Kan der gødes?
Pligtig/husdyr/målrettet efterafgrøder	Er under afklaring hos Landbrugsstyrelsen	

Svar	Kan der isås rug??	Kan der gødes?
Græsudlæg på kvægundtagelsesbrug	Er under afklaring hos Landbrugsstyrelsen	

Brakarealer til foder

Brakarealer må ikke udnyttes landbrugsmæssigt. Det er muligt at ændre afgrødekoden til græs, hvis arealet skal afgræsses eller slættes, Det samme vil ske i en evt. kontrol.

Det kan ikke anbefales, at brak-arealer anvendes som foder under de nuværende tørkeregler, da muligheden for at påberåbe sig force majeure er minimal.

Emneord

Fodergræs

Grovfoder

Kernemajs

+3

Kvæg

Tema: Grovfoder til kvæg

Med temaet Grovfoder får du overblik og viden til at producere godt grovfoder til den rigtige pris, hvad enten det drejer sig om græsensilage, helsæd af korn og majs eller om halm og hø.

Økonomi og ledelse

Tema: Tørke – hvad kan du gøre?

Landbruget er efter et usædvanligt koldt forår tilmed ramt af tørke. Selvom der efterhånden er faldet regn de fleste steder og tørkeindekset også er faldet, kan der stadig være konsekvenser af tørken. Find information, til hvad du kan gøre, hvis dit landb...

Vil du vide mere?

Martin Mikkelsen

Landskonsulent, Grovfoder

SEGES

mam@seges.dk

+45 2028 2694

Torben Spanggaard Frandsen

Landskonsulent, Grovfoder

SEGES

tsf@seges.dk

+45 2333 9789

Susi Lyngholm

Specialkonsulent, cand.hort.

SEGES

sil@seges.dk

+45 2383 5520

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S

Tlf. 8740 5000

Agro Food Park 15

Fax. 8740 5010

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk

